

RM-111-114-16

UCHWAŁA NR 107/2016

RADY MINISTRÓW

z dnia 20 września 2016 r.

w sprawie ustanowienia „Programu otwierania danych publicznych”

Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Ustanawia się „Program otwierania danych publicznych”, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. 1. Program realizują członkowie Rady Ministrów.

2. Realizację Programu koordynuje i monitoruje Minister Cyfryzacji.

3. Realizując Program, członkowie Rady Ministrów współpracują z Ministrem Cyfryzacji oraz – na jego wniosek – udzielają mu informacji o stanie realizacji działań w ramach Programu, a także przedstawiają niezbędne w tym zakresie dokumenty.

§ 3. 1. Minister Cyfryzacji przedstawia Radzie Ministrów, w terminie do dnia 31 lipca danego roku, informację o realizacji działań w ramach Programu.

2. Pierwszą informację o realizacji działań w ramach Programu Minister Cyfryzacji przedstawi Radzie Ministrów do dnia 31 lipca 2017 r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

BEATA SZYDŁO

Załącznik
do uchwały nr 107/2016
Rady Ministrów
z dnia 20 września 2016 r.

PROGRAM OTWIERANIA DANYCH PUBLICZNYCH

Opracowało Ministerstwo Cyfryzacji

Wrzesień 2016 r.

Spis treści

WSTĘP	3
1. DIAGNOZA UDOSTĘPNIANIA DANYCH PUBLICZNYCH	3
2. PROGRAM OTWIERANIA DANYCH PUBLICZNYCH	5
3. PODSTAWOWE POJĘCIA	6
4. CELE PROGRAMU	7
5. PODSUMOWANIE ANKIETY	8
6. OTOCZENIE REGULACYJNE	12
7. PORTALE DANYCH	16
8. FILARY OTWARTOŚCI	17
9. STRATEGICZNE ZADANIA NA LATA 2016–2020	18
9.1. ZADANIE: ROLE	18
9.2. ZADANIE: INWENTARYZACJA	19
9.3. ZADANIE: UDOSTĘPNIANIE DANYCH PUBLICZNYCH	19
9.4. ZADANIE: PUBLIKOWANIE DANYCH NA PORTALU DANEPUBLICZNE.GOV.PL	21
9.5. ZADANIE: PRIORYTETY WSPÓŁPRACY	22
10. FINANSOWANIE	22

Załącznik nr 1 – Standard udostępniania danych na portalu danepubliczne.gov.pl

Załącznik nr 2 – Harmonogram otwierania wybranych danych i ich udostępnienia w portalu danepubliczne.gov.pl

Administracja publiczna wytwarza i gromadzi ogromne ilości danych. Mogą one stanowić fundament powstawania innowacyjnych dóbr, usług i produktów pobudzających rozwój gospodarki poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i zachęcanie do inwestycji w przemyśle kreatywnym. Dostęp osób zainteresowanych do danych czy – szerzej – do informacji jest podstawowym instrumentem kontroli społecznej nad działalnością państwa, zwiększa odpowiedzialność i transparentność działań administracji.

Potencjał gospodarczy i społeczny otwartych danych został dostrzeżony i policzony. Komisja Europejska oszacowała korzyści ekonomiczne płynące z rynku otwartych danych. Przewiduje się, że w 2016 r. bezpośrednia wielkość rynku otwartych danych wyniesie 55,3 mld euro dla UE 28+. W latach 2016–2020 oczekuje się, że wielkość rynku otwartych danych wzrośnie o 36,9%, do wartości 75,7 mld euro w 2020 r., uwzględniając korekty inflacyjne. Zatem w okresie 2016–2020 bezpośrednia wielkość ww. rynku wyniesie 325 mld euro¹.

Celem otwierania danych publicznych ma być m.in. zwiększenie udziału obywateli we współdecydowaniu o sprawach publicznych. Siłą otwartych danych nie jest jedynie tworzenie miejsc pracy w innowacyjnych gałęziach gospodarki, ale również możliwa dzięki nim analiza problemów społecznych i reakcja na nie, a w konsekwencji ograniczenie sfery ubóstwa.

W Polsce od lat podejmowane są inicjatywy sprzyjające otwieraniu i wykorzystywaniu danych. Jednakże działania te z uwagi na swój rozproszony i sektorowy charakter były niewystarczające. Brakowało wyznaczonych celów polityki otwierania danych publicznych i nie określono powiązanych z nimi działań. Nie powstał strategiczny dokument poświęcony otwieraniu danych publicznych, który w sposób kategoryczny – nie tylko w warstwie ustawowej, ale w praktyce aparatu wykonawczego – określałby priorytety administracji rządowej w otwieraniu dostępu do danych publicznych.

Ponadto, dominujące w administracji publicznej podejście do danych nie sprzyja wykorzystaniu ich potencjału. Dotychczasowa praktyka, przyjęta przez organy administracji, stawia na drugim planie użytkownika tych danych. Powoduje to, że dane bardzo często udostępniane są w formatach uniemożliwiających albo utrudniających ich ponowne wykorzystywanie, a przyjęte modele ich udostępniania oparte są na licencjonowaniu. Tym samym użyteczność danych dla innowacyjnego wykorzystywania jest znikoma. Wynika to zarówno z wciąż istniejących analogowych form udostępniania informacji (w szczególności w małych podmiotach), jak również z niedostatecznej wiedzy i umiejętności pracowników administracji publicznej w korzystaniu z wyższych standardów udostępnienia danych zapewniających zdolność do przetwarzania automatycznego przez maszyny.

Co więcej, administracja publiczna nie zawsze dostrzega, że sama jest głównym beneficjentem otwierania danych. Uwalnianie danych publicznych wpływa na poprawę wymiany wiedzy i informacji pomiędzy jednostkami administracji oraz w kontaktach z obywatelami. Dane mogą być wykorzystywane przez inne podmioty publiczne do tworzenia innowacyjnych usług dla obywateli. Wpływie to pozytywnie na ocenę administracji jako bardziej przyjaznej i efektywnej, ukierunkowanej na potrzeby obywatela. Wartością dodaną jest również redukcja kosztów i obciążeń biurokratycznych po stronie administracji publicznej, wynikających z przygotowania danych – od momentu ich wytworzenia w postaci umożliwiającej ponowne wykorzystywanie, zamiast wtórnego ich przekształcenia do otwartych formatów.

1. DIAGNOZA UDOSTĘPNIANIA DANYCH PUBLICZNYCH

Konieczność opracowania przez polską administrację strategicznego dokumentu poświęconego otwieraniu danych publicznych jest rekomendowana w wielu raportach zleczonych przez organizacje międzynarodowe.

¹ <http://www.europeandataportal.eu/pl/content/creating-value-through-open-data>.

W 2015 r. w raporcie Open Data Review of Poland OECD przedstawiła indeks dotyczący otwierania danych publicznych. Zgodnie z tym badaniem Polska zajęła 28 miejsce na 30 badanych państwach.

OECD wskazała na główne problemy w dostępie do danych publicznych, które miały wpływ na dalekie miejsce Polski, są to:

- 1) prezentowane podejście do udostępniania danych typu „*top-down*”, co oznacza, że udostępniane są te dane, które administracja chce przekazać, co niekoniecznie pokrywa się z zapotrzebowaniem ze strony zainteresowanych danymi publicznymi;
- 2) brak postrzegania otwartych danych jako siły napędowej lepszych usług publicznych czy tworzenia nowych produktów biznesowych;
- 3) wstępny etap całego otoczenia koniecznego do akceptacji otwartości i udostępniania danych;
- 4) brak postrzegania otwartych danych jako źródła tworzenia nowych wartości;
- 5) brak poprawy pozycji Polski w stosunku do krajów wiodących w rankingu otwartości przez ostatnie 5 lat.

OECD przedstawiła również rekomendacje dla poprawy pozycji Polski w Indeksie Otwierania Danych Publicznych. Przede wszystkim zalecała stworzenie środowiska dbającego o rozwój kultury otwierania danych w Polsce. Wskazała na konieczność zbudowania jednolitej wizji odpowiedzialności za otwieranie danych we wszystkich instytucjach rządowych, jak również prowadzenia działań mających na celu udoskonalenie zarządzania i poprawę mechanizmów koordynacji aktywnego udostępniania danych przez wszystkie ministerstwa.

W 2015 r. Komisja Europejska w ramach rozwoju Pan-European Open Data Portal zleciła badanie Open Data Maturity². Na podstawie wypełnionego przez państwa członkowskie Landscaping questionnaire został przygotowany raport Open Data Maturity in Europe 2015 - Insights into the European state of play, w którym Polska została zakwalifikowana do grupy *followers*. Oznacza to, że podstawy otwierania danych są ustanowione, w tym jasna wizja; istnieje portal otwartych danych z zaawansowanymi funkcjami, ale podejście do udostępniania danych nadal cechuje wysoka „silosowość” i wciąż pozostaje ono ograniczone.

Raport wskazuje najważniejsze działania, jakie powinny zostać podjęte w obszarze otwartych danych:

- 1) opracowanie dokumentu strategicznego poświęconego otwieraniu danych, który będzie stanowił zarówno podstawę współpracy dla samej administracji publicznej, jak i wspomże dalsze zaangażowanie potencjalnych podmiotów wykorzystujących dane;
- 2) dodawanie nowych funkcjonalności w portalu otwartych danych, które sprzyjać będą ponownemu wykorzystywaniu danych;
- 3) zwiększanie świadomości na temat korzyści z otwartych danych wśród obywateli i przedsiębiorców;
- 4) prowadzenie szkoleń dla pracowników urzędów na temat otwierania danych;
- 5) tworzenie wytycznych poświęconych priorytetowym obszarom otwierania danych oraz częstotliwości udostępniania zbiorów danych, które mogą pomóc wspólnotom lokalnym;
- 6) tworzenie mierników do podejmowanych działań otwierania danych, które pomogą zidentyfikować korzyści i obszary do poprawy.

---

² <http://www.europeandataportal.eu/en/content/open-data-maturity-europe>.

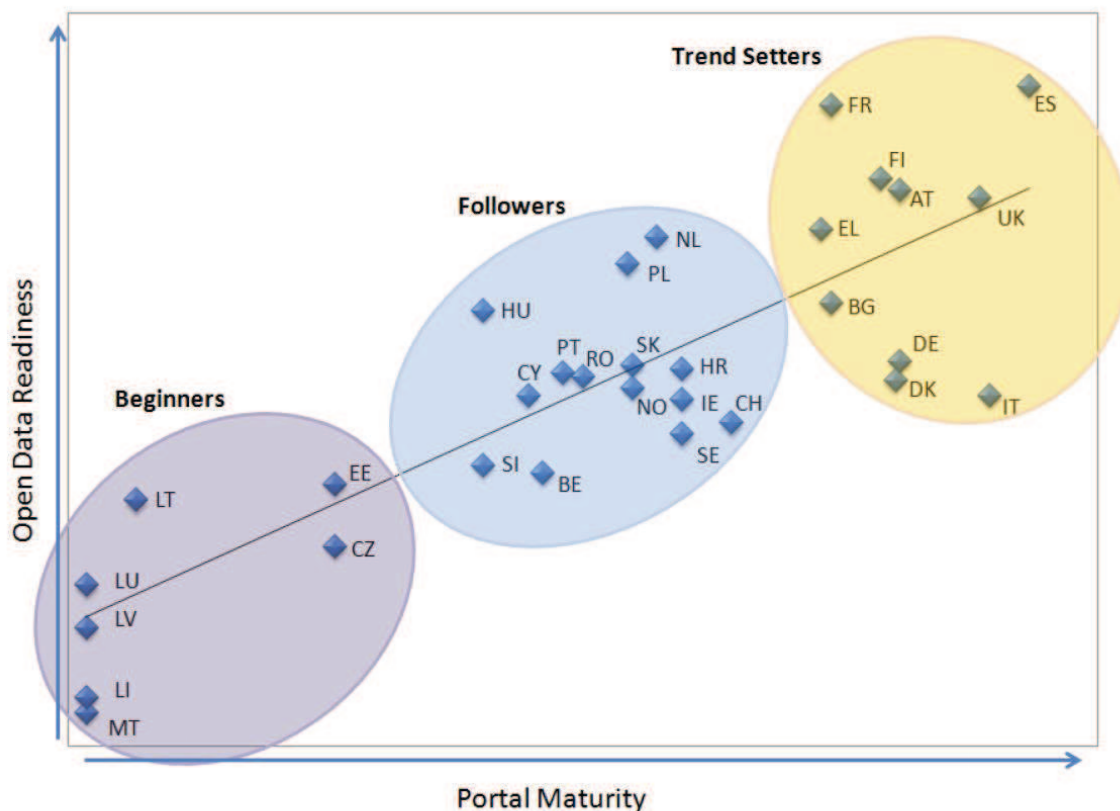

Figure 3 - EU28+ Open Data Maturity clusters

Źródło: badanie Open Data Maturity

2. PROGRAM OTWIERANIA DANYCH PUBLICZNYCH

Ministerstwo Cyfryzacji, bazując na licznych inicjatywach międzynarodowych oraz doświadczeniu w prowadzeniu portalu danepubliczne.gov.pl³, przygotowało dokument „Program otwierania danych publicznych” (dalej: Program), określający m.in. standardy udostępniania danych (załącznik nr 1 do Programu).

Koordinację wykonania Programu powierza się Ministrowi Cyfryzacji. Minister Cyfryzacji będzie także prowadził m.in. audyt w postaci okresowo prowadzonych badań sprawdzających losowo wybrane instytucje pod kątem realizacji opracowanego standardu, współpracę z koordynatorami czuwającymi nad przestrzeganiem standardu, dbającymi o jednolity sposób otwierania danych w urzędach.

Częścią Programu są wnioski z ankiety diagnozującej potrzeby i oczekiwania społeczne w zakresie otwierania danych. Zapytano obywateli chcących wypowiedzieć się we własnym imieniu, a także jako przedstawiciele przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, itd. o ich potrzeby, a także bariery, na jakie napotykają, sięgając do danych publicznych.

Program został poddany konsultacjom publicznym i przyjęty przez Radę Ministrów w drodze uchwały.

³ Portal danepubliczne.gov.pl realizuje cel Centralnego Repozytorium Danych Publicznych, wskazanego w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058, z późn. zm.) jako jeden z trybów dostępu i ponownego wykorzystywania informacji publicznej.

Program jest skierowany do organów administracji rządowej oraz jednostek organizacyjnych im podległych lub przez nie nadzorowanych. Ministerstwo Cyfryzacji będzie zachęcać do stosowania go również przez inne podmioty, które tworzą lub przechowują dane publiczne, w **szczególności jednostki samorządu terytorialnego, fundusze celowe, państwowe instytuty badawcze oraz państwowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych.**

Na podstawie doświadczeń wynikających z funkcjonowania portalu danepubliczne.gov.pl można wymienić/zidentyfikować najważniejsze utrudnienia dostępu do danych wynikające z niedostatecznego przestrzegania standardów otwartości:

- 1) **nadmierne stosowanie formatów nieprzeszukiwalnych i o zamkniętym dostępie do danych (np. format PDF dla plików tekstowych i danych liczbowych);**
- 2) **niska jakość opracowania zasobów (przygotowania danych) do udostępniania, w tym: niedokonanie przebudowy postaci/struktury pliku danych, np. pozostawienie złożonej struktury nagłówka tabeli właściwego dla zbioru tekstowego lub wydruku, zamiast przygotowania arkusza danych w standardzie CSV, niewykonanie czynności weryfikacji i czyszczenia danych;**
- 3) **brak opisu zasobów, w tym metadanych, i właściwego doboru słów kluczowych;**
- 4) **brak API do istniejących baz danych prowadzonych przez instytucje publiczne;**
- 5) **niestosowanie formatu XML o najwyższym stopniu otwartości i użyteczności dla maszynowego wyszukiwania, pobierania i ponownego wykorzystywania w aplikacjach użytkowych;**
- 6) **unikanie publikowania danych w celu powtórnego wykorzystywania przez instytucje publiczne i podmioty niepubliczne.**

3. PODSTAWOWE POJĘCIA

Dane publiczne – liczby i pojedyncze wydarzenia lub obiekty⁴ na możliwie najniższym poziomie agregacji, które nie zostały poddane przez administrację publiczną przetworzeniu do postaci raportów, wykresów, itp. oraz nie został im nadany odpowiedni kontekst lub interpretacja.

Informacje sektora publicznego – każda treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będąca w posiadaniu podmiotów⁵.

Zasoby informacyjne – informacje publiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Ponowne wykorzystywanie – wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej informacji sektora publicznego w celach komercyjnych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny cel, dla którego informacja została wytworzona.

⁴ Przykładowo danymi publicznymi będą wpisy do rejestru zabytków prowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.).

⁵ We wrześniu 2016 r. na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji zostanie udostępniony podręcznik o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.

Format przeznaczony do odczytu maszynowego – format pliku zorganizowany tak, aby aplikacje komputerowe mogły łatwo zidentyfikować, rozpoznać i uzyskać określone dane, w tym poszczególne stwierdzenia faktów i ich wewnętrzną strukturę⁶.

Format otwarty – format pliku, który nie jest powiązany z platformą oraz jest udostępniany obywatelom bez żadnych ograniczeń, które utrudniałyby ponowne wykorzystywanie dokumentów⁷.

4. CELE PROGRAMU

W ostatnich latach nasilają się oczekiwania społeczne dotyczące demokracji bezpośredniej. Wdrażane są budżety partycypacyjne, opracowano szereg raportów oceniających stan i poziom zaangażowania obywateli w sprawy publiczne. Działają organizacje pozarządowe, dla których jednym z celów jest wdrożenie metod konsultacyjnych i partycypacyjnych, a samorządy terytorialne podnoszą jakość realizowanych przez siebie usług.

Powyższe zjawiska stawiają przed administracją rządową określone wyzwania i zadania. Ich podjęcie jest konieczne z uwagi na oczekiwania społeczne i skuteczną realizację przyjętych działań rządowych.

Program scala w jednym dokumencie rozproszone analizy obecnego stanu faktycznego i otoczenia prawnego wraz z diagnozą potrzeb i barier w zakresie otwierania danych. Wskazuje na mierniki, konieczne do podjęcia działania w obszarze otwierania danych w latach 2016–2020.

Program będzie realizowany przez organy administracji rządowej oraz kierowników jednostek im podległych lub przez nich nadzorowanych. Bezpośrednią grupą docelową Programu są osoby odpowiedzialne w urzędach i jednostkach za opracowywanie, udostępnianie danych. Pośrednim beneficjentem – dzięki większej liczbie lepszej jakości danych – będzie ogół społeczeństwa, w szczególności: obywatele, przedsiębiorcy, administracja.

CELE Programu: Poprawa jakości i zwiększenie liczby danych dostępnych na portalu danepubliczne.gov.pl

Wskaźniki pomiaru celu:

- 1) liczba jednostek informacji publicznej dostępnych na portalu danepubliczne.gov.pl⁸;
- 2) liczba urzędów administracji rządowej i samorządowej stosujących standard udostępniania danych.

Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie innowacyjnych firm i przemysłu kreatywnego, co wpłynie na wzrost gospodarczy i rozwój przedsiębiorczości w przemyśle kreatywnym.
- 2) Wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy wynikające z budowy nowych usług i aplikacji w oparciu o dane gromadzone przez podmioty publiczne.

⁶ Zgodnie z art. 2 pkt 6 dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 345 z 31.12.2003, str. 90, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 701, z późn. zm.) „format przeznaczony do odczytu komputerowego” oznacza format pliku zorganizowany tak, aby aplikacje komputerowe mogły łatwo zidentyfikować, rozpoznać i uzyskać określone dane, w tym poszczególne stwierdzenia faktów, i ich wewnętrzną strukturę.

⁷ Zgodnie z art. 2 pkt 7 dyrektywy 2003/98/WE „format otwarty” oznacza format pliku, który nie jest powiązany z platformą oraz jest udostępniany obywatelom bez żadnych ograniczeń, które utrudniałyby ponowne wykorzystywanie dokumentów.

⁸ Jednostka informacji publicznej została zdefiniowana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej (Dz. U. poz. 361).

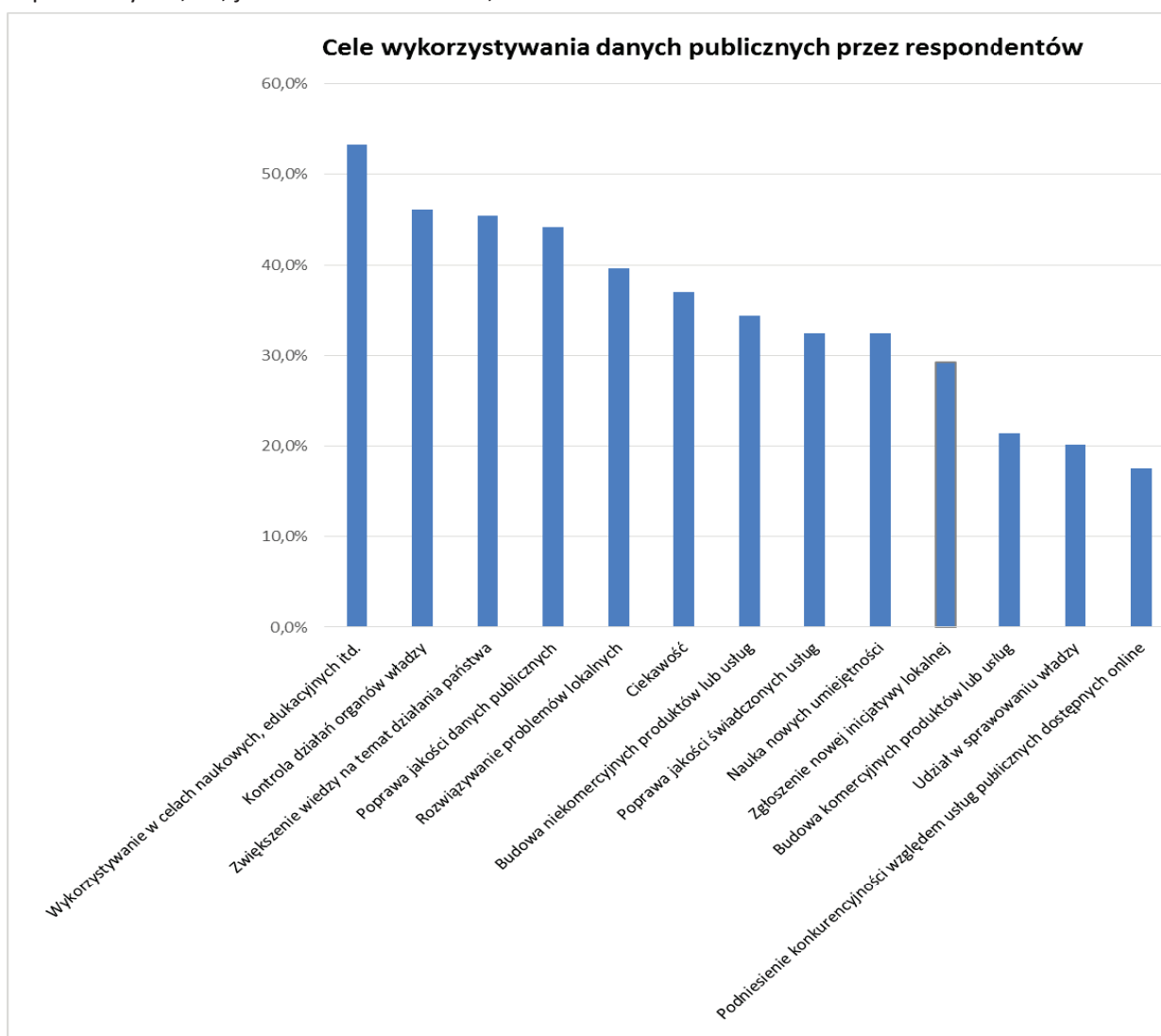

- 3) Zwiększenie przejrzystości i skuteczności działań organów administracji, usprawnienie działań urzędów oraz możliwość partycypacji obywateli w sprawowaniu władzy, analizie czy ponownym wykorzystywaniu danych publicznych.
- 4) Wsparcie horyzontalnego wykonania działań wskazanych w raporcie Komisji Europejskiej Open Data Maturity in Europe.
- 5) Wsparcie realizacji Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (wzrost gospodarczy, rozwój innowacyjnych firm, sprawniejsza administracja, idea *Paperless Poland*, tj. zapewnienie elektronicznego obiegu dokumentów w administracji i gospodarce).

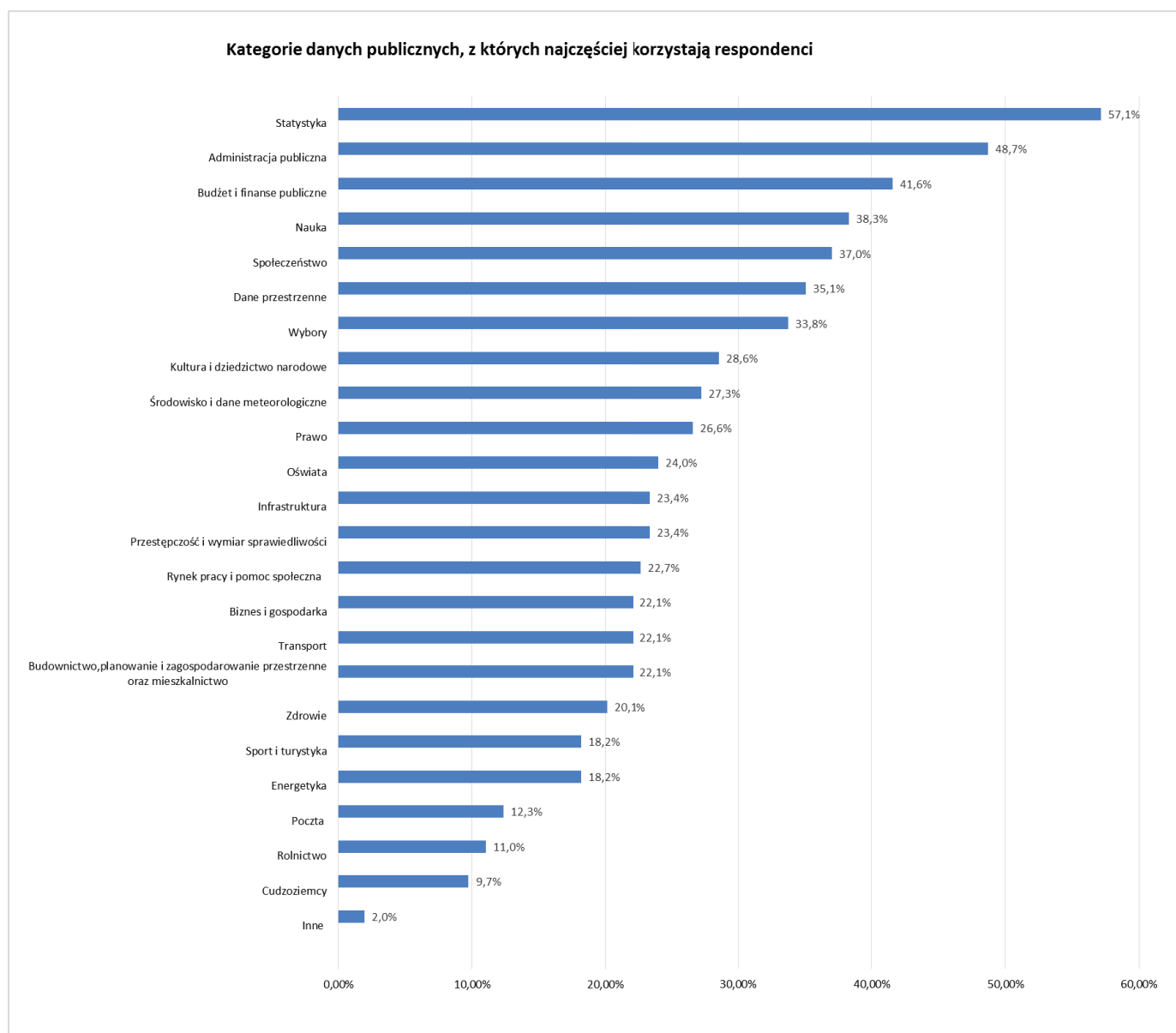
5. PODSUMOWANIE ANKIETY

W kwietniu 2016 r. Ministerstwo Cyfryzacji na swoich stronach udostępniło ankietę diagnozującą potrzeby i oczekiwania społeczne w zakresie otwierania danych. Zapytano osoby zainteresowane, chcące się wypowiedzieć w swoim własnym imieniu, a także przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, środowiska akademickie, itd. o ich potrzeby, a także bariery, na jakie napotykają, sięgając do otwartych danych.

Wpłynęły 154 odpowiedzi, najwięcej od obywateli (42,8%). Respondenci – przedsiębiorcy udzielili 19,5% odpowiedzi, organizacje pozarządowe – 14,3%, administracja – 12,3%, start-upy – 4,6%, inne podmioty – 3,9%, jednostki naukowe – 2,6%.

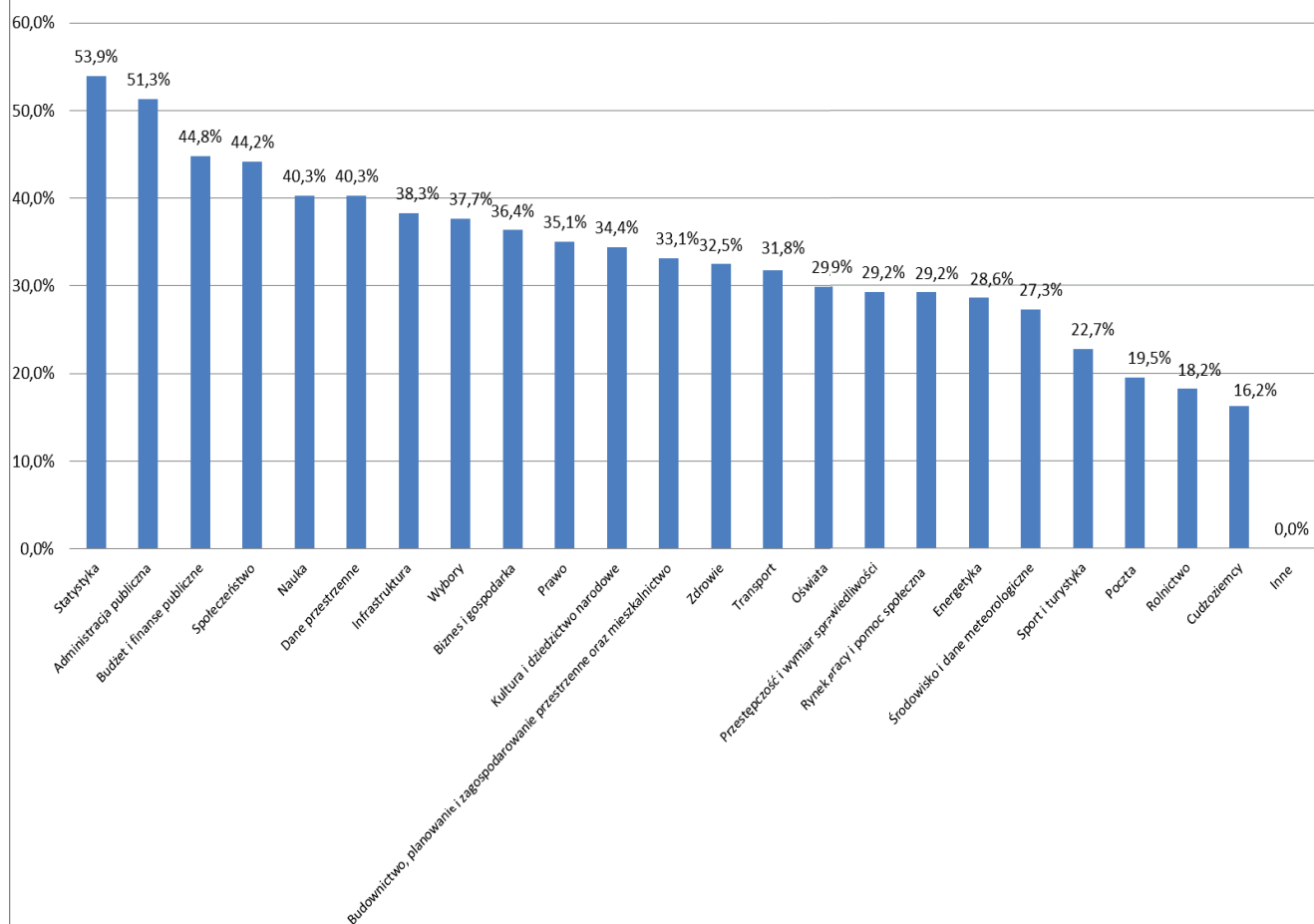

Dane publiczne najczęściej wykorzystywane są w celach naukowych, edukacyjnych, itp. (53,3%). Na drugim miejscu wskazywano kontrolę działań organów władzy (46,1%). W dalszej kolejności pojawiły się: zwiększenie wiedzy na temat działania państwa (45,5%), poprawa jakości danych publicznych (44,2%), rozwiązywanie problemów lokalnych (39,6%), ciekawość (37%), budowa niekomercyjnych produktów lub usług (34,4%), poprawa jakości świadczonych usług (32,5%), nauka nowych umiejętności (32,5%). Najmniej wskazań miały: zgłoszenie nowej inicjatywy lokalnej (29,2%), budowa komercyjnych produktów lub usług (21,4%), udział w sprawowaniu władzy (20,1%), podniesienie konkurencyjności względem usług publicznych dostępnych online (17,5%).

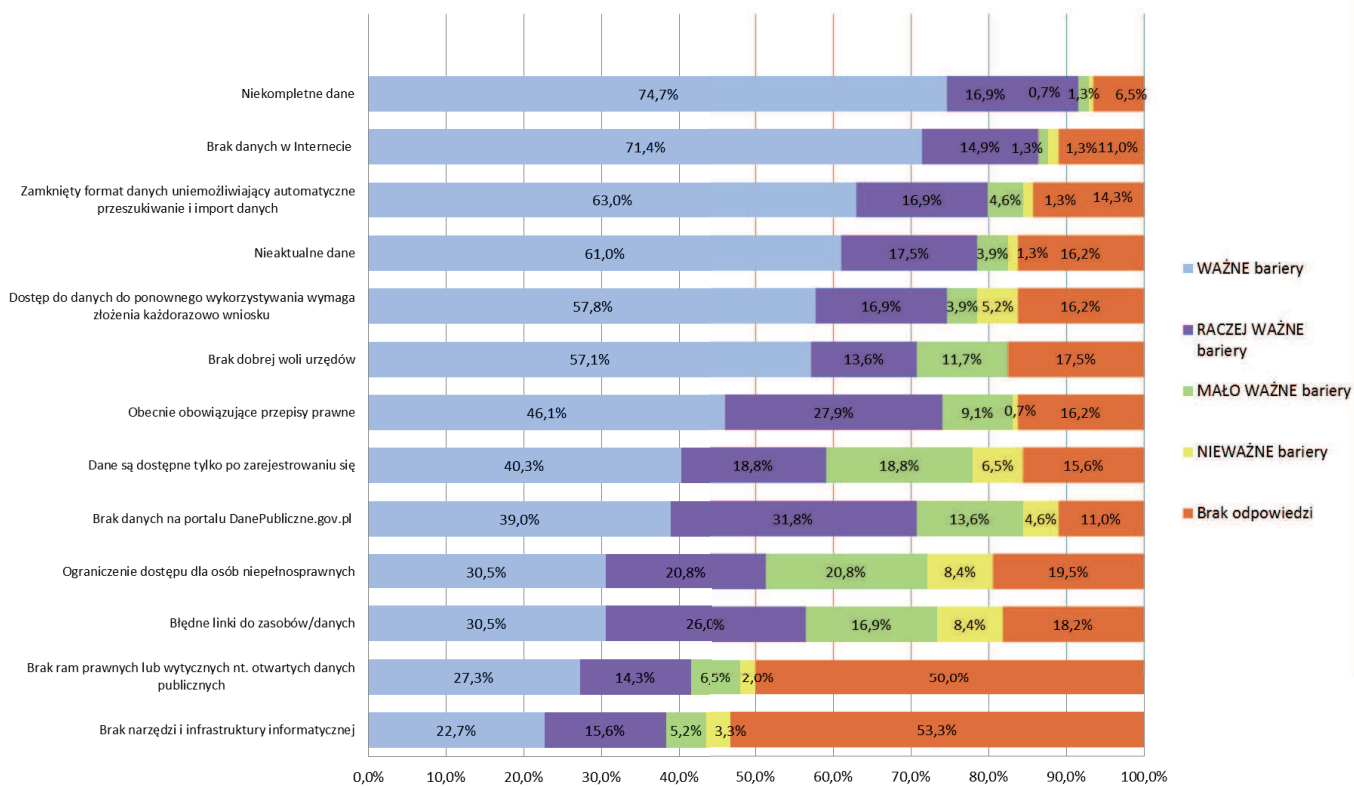

Kategorie danych, z których najczęściej korzystają respondenci, to statystyka (57,1%), administracja publiczna (48,7%), budżet i finanse publiczne (41,6%), najrzadziej zaś – cudzoziemcy, poczta, energetyka. Podobnie układa się hierarchia odpowiedzi w przypadku obszarów zainteresowań. Najmniej wskazań miały obszary: poczta (12,3%), rolnictwo (11%), cudzoziemcy (9,7%), inne 2%.

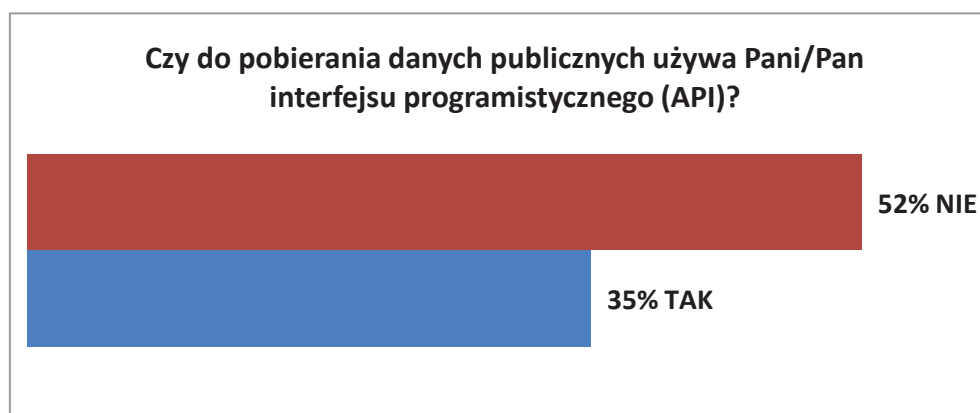
Kategorie danych publicznych, którymi respondenci są zainteresowani

Ocena poziomu istotności występujących barier w dostępie do danych publicznych wg respondentów

Nie wszystkie ankiety zostały wypełnione kompletnie, np. w przypadku pytania o ocenę istotności barier w dostępie do informacji publicznej respondenci w niewielkim odsetku odnieśli się do kategorii: brak odpowiednio przeszkolonych pracowników.

35% respondentów do pobierania danych publicznych używa API, ponad połowa respondentów – 52% – nie używa API.

Większość respondentów – 62,3% – popiera ustanowienie w urzędach pełnomocników do spraw dostępu do informacji publicznej i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, odpowiedzialnych m.in. za zakres, jakość, format i aktualność udostępnianych danych, 15,6% jest przeciw, 12,3% nie ma zdania.

6. OTOCZENIE REGULACYJNE

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej

W Polsce informacje publiczne udostępniane są zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁹ – dalej „ustawa o dostępie do informacji publicznej”. Istnieją dwa podstawowe tryby udostępniania: **wnioskowy i bezwnioskowy**. W przypadku udostępniania informacji na wniosek trzeba zaznaczyć, że jest on odformalizowany, żądać informacji można w dowolny sposób. Informacja – co do zasady – powinna zostać przekazana w ciągu 14 dni (w bardziej skomplikowanych sprawach – do maksymalnie 2 miesięcy).

Poza ustawą o dostępie do informacji publicznej istnieje szereg innych ustaw, które odrębnie kształtują zasady dostępu do informacji publicznych, przykładowo ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej¹⁰, ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹¹.

Do rozwoju społeczeństwa informacyjnego istotne jest uzyskanie informacji bez konieczności składania wniosku. Jest to możliwe w przypadku informacji dostępnych w **Biuletynie Informacji Publicznej** (dalej: BIP) oraz **Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej**, czyli w portalu danepubliczne.gov.pl (dalej: danepubliczne.gov.pl).

Obydwa sposoby dostępu do informacji w Internecie różnią się zarówno co do zakresu podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji, jak i co do rodzaju i charakteru informacji publicznych.

Katalog otwarty określający rodzaje informacji publicznych wskazanych do udostępniania w BIP zawarty jest w art. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Jest to katalog podstawowych informacji przeznaczonych do publikacji w BIP z urzędu i może być rozszerzany przez podmioty zobowiązane do jego prowadzenia zgodnie z zakresem ich działalności. Informacje te mają charakter zarówno ogólny, jak i szczegółowy. W pierwszej grupie są to przede wszystkim informacje porządkowe: dane teleadresowe, opis struktur organizacyjnych i powiązań zewnętrznych, podstawy prawne funkcjonowania, sposoby kontaktowania się i załatwiania spraw, informacje o posiadanych i przetwarzanych zasobach, publikacjach, itp. oraz informacje o sposobie i warunkach udostępniania informacji. Do grupy drugiej zalicza się informacje finansowe (np. budżet, plany), informacje z działalności, takie jak sprawozdania i raporty, wyniki kontroli, wykazy zawartych umów, itp., ogłoszenia o pracę, zamówienia publiczne, publikacje, różnego rodzaju komunikaty, itd.

Lista informacji publicznych przeznaczonych do udostępniania na danepubliczne.gov.pl determinowana jest podstawowymi warunkami, tj.:

- 1) są to informacje o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności (potencjał do ponownego wykorzystania) w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego (wzmocnienie demokracji i przejrzystości funkcjonowania państwa);
- 2) są to dane w formacie przeznaczonym do odczytu maszynowego, np. ustrukturyzowanym i przeszukiwalnym;

⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 2058, z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. poz. 489, z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.

- 3) są to dane **w otwartym formacie**, np. udostępniane bez zastrzeżeń ograniczających ponowne wykorzystanie (podawanie np. źródła danych nie jest takim zastrzeżeniem).

Minimalne wytyczne w zakresie formatów danych określa ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne¹² oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych¹³.

Według Krajowych Ram Interoperacyjności dla zasobów informacyjnych udostępnianych w systemach teleinformatycznych podmiotów realizujących zadania publiczne należy stosować co najmniej następujące formaty do danych zawierających dokumenty tekstowe, tekstowo-graficzne lub multimedialne: TXT, RTF, PDF, XPS, ODT, ODS, ODP, DOC, XLS, PPT, DOCX, XLSX, PPTX, CSV. Do definiowania układu informacji polegającego na określeniu elementów informacyjnych oraz powiązań między nimi stosuje się m.in. XML.

Do Krajowych Ram Interoperacyjności odsyła ustawa o dostępie do informacji publicznej w odniesieniu do przepisów dotyczących Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej, szczególnie nacisk kładąc na formaty przeznaczone do odczytu maszynowego. Do najbardziej pożądaných z perspektywy ponownego wykorzystywania należą formaty CSV i XML, a także mogą to być właściwie ustrukturyzowane i uporządkowane XLS oraz XLSX.

Z porównania portalu danepubliczne.gov.pl z przykładowymi portalami europejskimi – data.gouv.fr (Francja) i data.gov.uk (Wlk. Brytania) można wyciągnąć wnioski, że podstawowe różnice polegają na odmiennym podejściu do sposobu udostępniania danych publicznych we Francji i Wlk. Brytanii oraz w Polsce. W Polsce stworzone zostały dwa rozdzielne systemy udostępniania danych publicznych – BIP i danepubliczne.gov.pl. Nie jest to podejście wadliwe, ale tryby te nie są ze sobą zintegrowane i w perspektywie ta rozłączność winna podlegać zharmonizowaniu w jednej bramie dostępu do e-administracji.

Ustawa z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego

W dniu 16 czerwca 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego¹⁴. Ustawa ta dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego¹⁵ zmienionej dyrektywą 2013/37/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającą dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego¹⁶.

Ustawa wyznacza ramy prawne ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Ustawa rozszerza znacznie zakres ponownego wykorzystywania, które dotychczas obejmowało jedynie informację publiczną. Dzięki nowej ustawie również treści będące w posiadaniu bibliotek, archiwów i muzeów, które nie korzystają z ochrony praw autorskich, jak np. zdigitalizowane dzieła sztuki, reprodukcje materiałów archiwalnych czy publikacje elektroniczne będą mogły być ponownie wykorzystywane.

Należy podkreślić, iż polski ustawodawca nie poprzestał na prostym przełożeniu przepisów dyrektywy 2013/37/UE na grunt prawa krajowego. Ustanowiono rozwiązania ułatwiające ponowne wykorzystywanie, które wykraczają poza minimum określone dyrektywą.

¹² Dz. U. z 2014 r. poz. 1114, z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2016 r. poz. 113.

¹⁴ Dz. U. poz. 352.

¹⁵ Dz. Urz. UE L 345 z 31.12.2003, str. 90, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 701, z późn. zm.

¹⁶ Dz. Urz. UE L 175 z 27.06.2013, str.1.

Wprowadzono możliwość ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego gromadzonych i przechowywanych w systemie teleinformatycznym podmiotu zobowiązanego przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy w sposób stały i bezpośredni w czasie rzeczywistym. Jest to rozwiązanie istotne dla informacji często aktualizowanych, których aktualność stanowi o rzeczywistym potencjale ponownego wykorzystywania. Przepisy te z pewnością ułatwią przedsiębiorcom wykorzystywanie informacji sektora publicznego charakteryzujących się dużą dynamiką i zmiennością.

Ponadto ustawa dokonała istotnej zmiany ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne¹⁷. Wprowadzono zmiany, które umożliwiają nieodpłatne ponowne wykorzystywanie informacji zbieranych oraz przetwarzanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy oraz Państwowy Instytut Geologiczny. Rozwiązanie to odpowiada postulatowi organizacji pozarządowych dotyczącym szerszego nieodpłatnego dostępu i możliwości wykorzystywania danych meteorologicznych.

Dokumenty rządowe

W Polsce istnieje szereg dokumentów rządowych wskazujących na znaczenie otwartego rządu i zapewnienie transparentności działania organów władzy publicznej. Jednakże wiedza na temat otwartości jest rozproszona i nie obejmuje wszystkich istotnych elementów otwartych danych publicznych.

Do najważniejszych z nich należą:

1) Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju

Program wspomaga realizację Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju¹⁸ w zakresie filaru: Rozwój innowacyjnych firm (wzrost gospodarczy, rozwój innowacyjnych firm, sprawniejsza administracja) oraz wpisuje się w ideę *Paperless Poland*, tj. zapewnienia elektronicznego obiegu dokumentów w administracji i gospodarce. Kluczowa dla powodzenia realizacji projektu e-administracja jest współpraca międzyresortowa w obszarach: otwarte zasoby, sądy, podatki i składki, kultura, świadczenia, zdrowie. Łatwiejszy dostęp do informacji publicznej i otwieranie danych to większa wygoda i oszczędności dla państwa i polskich rodzin, a także silniejsza kontrola społeczna. Dlatego Plan wskazuje na: otwartą statystykę publiczną i Krajowy Rejestr Sądowy, standard informacji publicznej, dane meteo i e-mapy dla obywateli i usług cyfrowych.

2) Kierunki Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji

Szczególne znaczenie stworzenia łatwego dostępu do danych gromadzonych przez służby publiczne zostało zaakcentowane w dokumencie przygotowanym przez Ministerstwo Cyfryzacji: Kierunki Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji w obszarze informatyzacji usług publicznych, gdzie działanie to zostało wskazane jako jedna z pięciu kluczowych zasad rozwoju innowacyjnej gospodarki.

3) Strategia Sprawne Państwo 2020, cel 1.

4) Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa, cel 6.2.2.

5) Strategia Rozwoju Kraju 2020, obszar strategiczny Sprawne i efektywne państwo.

6) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności), cel 5 Stworzenie Polski Cyfrowej.

7) Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.

¹⁸ Uchwała nr 14/2016 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”.

Unia Europejska (dalej: UE) od lat podejmuje inicjatywy mające na celu jak najszerszy rozwój otwartych danych. Działania te z jednej strony zmierzają do harmonizacji krajowych przepisów, z drugiej zaś stymulują podejmowanie działań o charakterze pozalegislacyjnym, zmierzających do stworzenia przez państwa członkowskie infrastruktury i praktycznych ułatwień.

Do najważniejszych inicjatyw unijnych należą:

Komunikat Otwarte dane – siła napędowa innowacji, wzrostu gospodarczego oraz przejrzystego zarządzania i dyrektywa 2013/37/UE

Komunikat (2011) 882 to jeden z trzech dokumentów opublikowanych przez Komisję Europejską w dniu 12 grudnia 2011 r. w ramach pakietu Open Data Package, który zakłada lepsze wykorzystanie potencjału zasobów publicznych do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki europejskiej.

Celem komunikatu było zaprezentowanie korzyści wynikających z większej otwartości danych dla państw UE, przedstawienie stanu faktycznego i dotychczasowych osiągnięć w dziedzinie otwartości danych, a także propozycje dalszych działań.

Wraz z komunikatem opublikowany został projekt tzw. drugiej dyrektywy *re-use*, czyli projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Projekt ostatecznie po 1,5 roku pracy został w dniu 26 czerwca 2013 r. przyjęty przez Parlament Europejski i Radę.

Podstawową zmianą było rozszerzenie zakresu podmiotowego na biblioteki, muzea i archiwa. Zdaniem unijnego ustawodawcy, biblioteki, muzea i archiwa posiadają bogaty zbiór cennych zasobów informacji sektora publicznego, w szczególności od czasu, kiedy przedsięwzięcia w dziedzinie digitalizacji z wielokrotnością ilość dorobku cyfrowego wchodzącego w zakres domeny publicznej. Te zbiory dziedzictwa kulturowego wraz z powiązanymi z nimi metadanymi stanowią podstawę treści cyfrowych w zakresie produktów i usług oraz mają ogromny potencjał w dziedzinie innowacyjnego ponownego wykorzystywania w takich sektorach jak kultura, edukacja i turystyka.

Wytyczne Komisji Europejskiej

Wytyczne Komisji Europejskiej opublikowane w formie komunikatu 2014/C 240/01 z dnia 24 lipca 2014 r. w sprawie zalecanych licencji standardowych, zbiorów danych i opłat za ponowne wykorzystanie dokumentów¹⁹ mają pomóc państwom członkowskim we wdrażaniu nowych przepisów dyrektywy 2013/37/UE.

Na potrzeby niniejszego Programu najistotniejsze znaczenie mają kategorie danych, które mają pierwszeństwo w uwalnianiu, oraz zalecenia, które mają gwarantować dostępność danych, ich jakość, użyteczność i interoperacyjność.

Komisja Europejska przeprowadziła otwarte konsultacje. W ich efekcie dokonano podziału zbiorów danych na pięć kategorii tematycznych, na które jest największe zapotrzebowanie:

Kategoria	Przykłady zbiorów danych
Dane przestrzenne	Kody pocztowe, mapy krajowe i lokalne (katastralne, topograficzne, morskie, granice administracyjne, itp.)

¹⁹ Obwieszczenie Komisji Europejskiej 2014/C 240/01 – Wytyczne w sprawie zalecanych licencji standardowych, zbiorów danych i opłat za ponowne wykorzystanie dokumentów (Dz. Urz. UE C 240 z 24.07.2014, str. 1).

Kategoria	Przykłady zbiorów danych
Dane statystyczne	Krajowe, regionalne i lokalne dane statystyczne wraz z głównymi wskaźnikami demograficznymi i ekonomicznymi (PKB, wiek, zdrowie, bezrobocie, dochody, edukacja, itp.)
Obserwacja Ziemi i środowisko	Dane satelitarne i dane <i>in situ</i> (monitorowanie pogody, jakość gruntu i wody, zużycie energii, poziomy emisji, itp.)
Spółki	Rejestry spółek i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (wykaz zarejestrowanych spółek, dane dotyczące własności i zarządu, identyfikatory rejestracji, bilanse, itp.)
Dane o transporcie	Rozkłady jazdy transportu publicznego (wszystkie rodzaje transportu) na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, roboty drogowe, informacje o ruchu drogowym, itp.

7. PORTALE DANYCH

danepubliczne.gov.pl

Portal powstał w oparciu o ustawę o dostępie do informacji publicznej. Danepubliczne.gov.pl to źródło danych lub metadanych, których właścicielem są różne instytucje publiczne. Podmioty publiczne prowadzą swoje strony www oraz liczne portale dedykowane, na których udostępniają dane publiczne lub informacje o danych, ekspertyzy, raporty, itp. Liczba danych oraz ich rozproszenie w sieci powoduje, że odszukanie danych lub informacji o danych jest bardzo utrudnione i nie sprzyja przejrzystości i odpowiedzialności działań administracji publicznej.

Portal, gromadząc w jednym miejscu zasoby wraz z metadanymi, uwzględnia potrzeby osób poszukujących informacji dla własnych celów i zapewnia wiele sposobów wyszukiwania według: kategorii, dostawców danych, słów kluczowych, a także przez wpisanie w wyszukiwarce pełnotekstowej. Zaawansowani użytkownicy (np. twórcy aplikacji, programiści) mogą skorzystać z interfejsu programistycznego (API).

Portal oferuje takie same funkcjonalności jak największe portale danych na świecie, m.in. brytyjski data.gov.uk, amerykański data.gov oraz portal danych UE open-data.europa.eu, wymaga jednak dalszych prac nad polepszaniem jakości i zwiększaniem liczby dostępnych danych.

Portale lokalne:

1. Warszawa: danepowarszawsku.pl
2. Gdańsk: otwartygdansk.pl
3. Wrocław: wroclaw.pl/open-data
4. Poznań: bip.poznan.pl/bip/api
5. Starachowice: otwarte.starachowice.eu

Europejski portal otwartych danych

Portal ustanowiony w oparciu o decyzję Komisji z dnia 12 grudnia 2011 r. (2011/833/UE) w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji²⁰ w celu promowania ich dostępności oraz możliwości ponownego wykorzystania.

Portal otwartych danych UE to uniwersalny punkt dostępu do danych gromadzonych przez instytucje i inne organy UE. Ponadto wśród dokumentów dostępnych do ponownego wykorzystania ma uwzględnić dokumenty zawierające informacje, których źródłem są badania naukowe prowadzone przez Wspólne Centrum Badawcze.

Dane z CRIP są automatycznie importowane do portalu.

Portale otwartych danych państw członkowskich UE:

1. Austria: data.gv.at
2. Belgia: data.gov.be
3. Wielka Brytania: data.gov.uk
4. Bułgaria: opendata.government.bg
5. Chorwacja: data.gov.hr
6. Cypr: data.gov.cy
7. Czechy: opendata.cz
8. Dania: portal.opendata.dk
9. Estonia: opendata.ee
10. Finlandia: avoindata.fi
11. Francja: data.gouv.fr
12. Grecja: data.gov.gr
13. Hiszpania: datos.gob.es
14. Holandia: data.overheid.nl
15. Irlandia: data.gov.ie
16. Łotwa: opendata.gov.lt
17. Malta: data.gov.mt
18. Niemcy: govdata.de
19. Portugalia: dados.gov.pt
20. Rumunia: data.gov.ro
21. Słowacja: data.gov.sk
22. Słowenia: nio.gov.si/nio/
23. Szwecja: oppnadata.se
24. Włochy: dati.gov.it

8. FILARY OTWARTOŚCI

Na podstawie międzynarodowych inicjatyw dotyczących otwierania danych publicznych, tj. karty otwartych danych G8²¹, Partnerstwa na Rzecz Otwartego Rządu²², Open Data Guidelines²³ i komunikatu Komisji Europejskiej 2014/C 240/01, za otwarte dane uznaje się dane:

²⁰ Dz. Urz. UE L 330 z 14.12.2011, str. 39.

²¹ <http://opendatacharter.net/>.

²² <http://www.opengovpartnership.org/>.

²³ <http://sunlightfoundation.com/opendataguidelines/>.

- 1) **dostępne** – udostępnione bez żadnych ograniczeń szerokiemu gronu użytkowników (w szczególności: obywatele, firmy, uczelnie, instytucje) do dowolnych celów;
- 2) **upublicznione w wersji źródłowej** – dostępne w oryginalnej i niezmienionej formie, nie w postaci np. analiz, podsumowań, skrótów czy streszczeń, tak aby możliwe było np. łączenie danych z różnych źródeł;
- 3) **kompletne** – udostępnione w całości;
- 4) **aktualne** – udostępnione na tyle szybko, aby zachować wartość tych danych;
- 5) **odczytywalne maszynowo** – udostępnione w formatach przeznaczonych do odczytu maszynowego i formacie otwartym. Przykładem takich formatów jest CSV, XML, arkusz kalkulacyjny. Zazwyczaj trudne do maszynowego odczytu są formaty PDF, HTML czy plik tekstowy, które stają się użyteczne do ponownego wykorzystywania dopiero po przełożeniu ich na jeden z formatów otwartych;
- 6) **udostępnione niedyskryminująco** – dostępne dla każdego bez konieczności rejestracji, weryfikacji tożsamości poprzez podawanie hasła, loginu czy podpisywania jakichkolwiek umów;
- 7) **dostępne bez ograniczeń licencyjnych** – dane nie są przedmiotem praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub tajemnicy handlowej i mogą być wykorzystywane w dowolnych celach bez konieczności ubiegania się o jakąkolwiek zgodę na ich używanie;
- 8) **niezastrzeżone** – dostępne w formacie powszechnie stosowanym, który nie jest kontrolowany przez żaden podmiot.

9. STRATEGICZNE ZADANIA NA LATA 2016–2020

Zadania w ramach Programu można podzielić na dwie grupy:

- 1) poprawa jakości zbieranych i udostępnianych danych publicznych niezależnie od miejsca przechowywania i udostępniania, zgodnie z filarami otwartości oraz standardem udostępniania danych (załącznik nr 1 do Programu);
- 2) poprawa jakości danych udostępnianych na portalu danepubliczne.gov.pl.

Głównymi realizatorami Programu będą organy administracji rządowej oraz kierownicy jednostek organizacyjnych im podległych lub przez nie nadzorowanych. Koordynatorem Programu będzie Minister Cyfryzacji.

W załączniku nr 1 do Programu zostały opisane standardy udostępniania zasobów informacyjnych na portalu danepubliczne.gov.pl. W załączniku nr 2 do Programu znajduje się tabela zawierająca spis wybranych zasobów – głównie proponowanych do udostępnienia na portalu danepubliczne.gov.pl wraz z harmonogramem, pogrupowanych wg wartości komercyjnej określonej w komunikacie Komisji 2014/C 240/01. Część danych jest już udostępniona w portalu.

9.1. ZADANIE: ROLE

1. Prace koordynacyjne nad implementacją Programu będą prowadzone w Ministerstwie Cyfryzacji ze względu na administrowanie portalem danepubliczne.gov.pl. Ministerstwo Cyfryzacji będzie odpowiedzialne w szczególności za:
  - 1) wsparcie dostawców w udostępnianiu zasobów;
  - 2) wsparcie realizatorów Programu w udostępnianiu danych publicznych;
  - 3) zaplanowanie i skoordynowanie działań edukacyjnych, podnoszących kompetencje cyfrowe administracji w zakresie otwartości danych;
  - 4) jednolitą politykę promowania otwartego dostępu do danych;
  - 5) monitorowanie realizacji Programu;

- 6) udostępnianie na stronie podmiotowej BIP Ministra Cyfryzacji informacji przedstawianej Radzie Ministrów, o której mowa w § 3 ust. 1 uchwały nr 107/2016 Rady Ministrów z dnia 20 września 2016 r. w sprawie ustanowienia „Programu otwierania danych publicznych”.
2. Zespół zadaniowy ds. wdrożenia Programu działający w ramach KRMC.
Zespół zostanie powołany przez Przewodniczącego Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji. Przewodniczący określi szczegółowe zadania, termin ich wykonania, zasady działania, skład osobowy i miejsce obrad zespołu zadaniowego oraz powoła jego kierownika.
3. Realizatorzy Programu wyznaczą osoby odpowiedzialne za wdrażanie Programu, w szczególności za:
  - 1) ocenę danych pod względem jakości i użyteczności do ponownego wykorzystywania;
  - 2) informowanie o danych, które zostaną udostępnione w danym kwartale;
  - 3) poszukiwanie w swojej instytucji danych do udostępnienia na portalu danepubliczne.gov.pl raz na kwartał;
  - 4) kontakt z administratorem portalu danepubliczne.gov.pl;
  - 5) informowanie koordynatora Programu do 31 stycznia każdego roku następującego po roku ustanowienia Programu o rezultatach wdrażania Programu w instytucji.

Termin realizacji: do końca trzeciego kwartału 2016 r.

9.2. ZADANIE: INWENTARYZACJA

W trakcie przygotowań do uruchomienia portalu danepubliczne.gov.pl został przeprowadzony przegląd serwisów internetowych, z którego wynikało, że pojedyncza instytucja może prowadzić wiele portali i udostępniać dużo cennych danych. Żeby do nich dotrzeć, konieczna była analiza informacji zamieszczonych na różnych portalach. Z pewnością ich odnalezienie jest utrudnieniem dla każdego użytkownika.

Realizatorzy Programu dokonają inwentaryzacji tworzonych i zbieranych danych publicznych pod względem jakościowo-ilościowym na podstawie wytycznych koordynatora Programu. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji posłużą Ministrowi Cyfryzacji do operacjonalizacji działań. Na ich podstawie powstanie szczegółowy raport, odzwierciedlający aktualny stan zasobów danych publicznych. Raport ten zostanie przedstawiony Radzie do spraw Cyfryzacji oraz Komitetowi Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji.

Termin realizacji: 2 miesiące od dnia ustanowienia Programu.

9.3. ZADANIE: UDOSTĘPNIANIE DANYCH PUBLICZNYCH

W Polsce dominuje udostępnianie danych publicznych w formatach nieprzeszukiwalnych, takich jak PDF i PNG/JPG, wobec stosunkowo małego udziału formatów ustrukturyzowanych XLS i CSV.

Stosowanie formatu PDF wynika głównie z maksymalnego uproszczenia procedur udostępniania danych i wykorzystywania najprostszego opracowywania dokumentów do publikacji za pomocą skanowania bez OCR (obraz nieprzeszukiwalny). Wynika to najprawdopodobniej z:

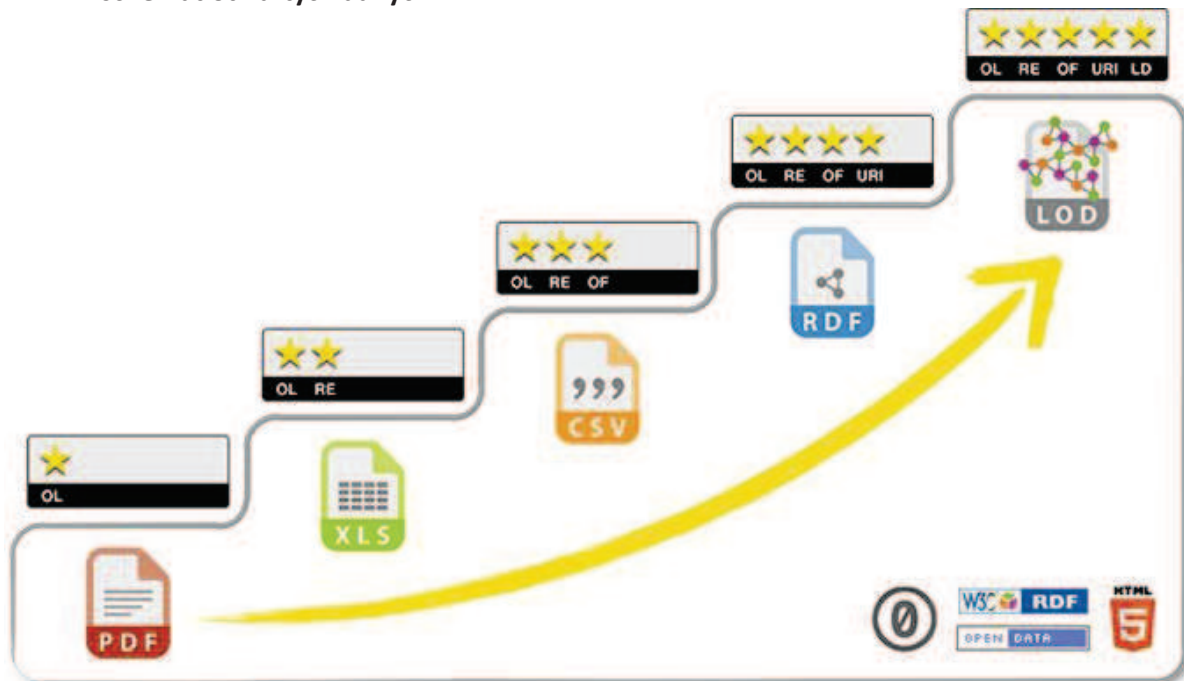
- 1) braku wymagań w odniesieniu do sposobu publikowania informacji, jak też
- 2) ograniczonego zrozumienia co do celów i istotności udostępniania informacji publicznej.

Formaty nieprzeszukiwalne powinny być stosowane wyłącznie w sytuacjach, gdy odzwierciedlają rzeczywisty dokument/obiekt graficzny.

W celu ułatwienia ponownego wykorzystywania dane publiczne i metadane muszą być:

- 1) przygotowane w sposób przyjazny dla użytkownika, kluczowy jest komunikatywny – zrozumiały dla odbiorcy język;
- 2) udostępnione w formacie przeznaczonym do odczytu maszynowego i w otwartych formatach do ponownego wykorzystywania; skalę otwartości obrazuje następujący schemat otwartych danych²⁴:

Źródło: <http://5stardata.info/en/>.

gdzie poszczególne gwiazdki oznaczają:

★	Udostępnienie danych w sieci Web (w dowolnym formacie) na warunkach otwartej licencji
★★	Udostępnienie danych w formie ustrukturyzowanej (np. arkusz kalkulacyjny zamiast zeskanowanego obrazu tabeli)
★★★	Używanie formatów otwartych (np. CSV zamiast arkusza kalkulacyjnego)
★★★★	Używanie URI do oznaczania zasobów, aby możliwe było ich wyszukiwanie
★★★★★	Łączenie danych, aby zapewnić kontekst

- 3) przygotowane zgodnie z załącznikiem nr 1 do Programu;
- 4) opisane metadanymi zgodnie z załącznikiem nr 1 do Programu;
- 5) udostępnione i aktualizowane na możliwie najniższym poziomie agregacji, chyba że w grę wchodzi ograniczenia, np. informacje prawnie chronione;
- 6) udostępnione i przechowywane w stabilnej lokalizacji.

Rekomenduje się, by dane publiczne i metadane były dostępne także poprzez interfejsy programowania aplikacji (API).

²⁴ Skalę otwartości danych publicznych opracował Tim Berners-Lee. Od czerwca 2009 r. Berners-Lee rozpoczął współpracę z rządem brytyjskim w otwieraniu danych publicznych dostępnych w Internecie. Tim Berners-Lee i profesor Nigel Shadbolt są kluczowymi postaciami stojącymi za brytyjskim portalem data.gov.uk – projektem rządowym otwierającym prawie wszystkie dane pozyskane do zadań publicznych w celu ponownego wykorzystywania.

W tym celu istotne jest uwzględnianie standardów przygotowania i udostępniania danych opisanych w Programie w obecnie wdrażanych i planowanych projektach informatycznych zarówno na poziomie legislacyjnym, jak i specyfikacji technicznej.

9.4. ZADANIE: PUBLIKOWANIE DANYCH NA PORTALU DANEPUBLICZNE.GOV.PL

Portal danepubliczne.gov.pl będzie centralnym punktem dostępu do wiedzy na temat danych tworzonych i przechowywanych przez organy administracji rządowej, jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez te organy, fundusze celowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowy Fundusz Zdrowia, państwowe instytuty badawcze, państwowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, a w zakresie zadań rządowych zleconych do realizacji jednostkom samorządu terytorialnego – także danych powstających w ramach realizacji tych zadań. W pozostałym zakresie udostępnianie danych publicznych może pozostać dobrowolne.

W celu wzmocnienia roli portalu danepubliczne.gov.pl. wprowadza się następujące mechanizmy zapewniające stały dopływ danych publicznych do portalu oraz ich jakość:

- 1) przygotowanie danych przez dostawców zgodnie z wytycznymi do przygotowywania danych, określonymi w załączniku nr 1 do Programu lub instrukcjami zamieszczonymi na portalu dane publiczne dla zasobów typu API;
- 2) udostępnienie w portalu przynajmniej trzech nowych zestawów danych lub jednego zestawu danych przez API, w szczególności w pięciu kategoriach tematycznych, na które jest największe zapotrzebowanie (pkt 5 Wytyczne Komisji Europejskiej) w ciągu 2 miesięcy od momentu ustanowienia Programu;
- 3) zapewnienie stałego dostępu do danych publicznych, które chociaż raz zostały udostępnione bez opłat na wniosek o dostęp do informacji publicznej lub na wniosek o ponowne wykorzystywanie, lub na stronie internetowej; w ciągu 2 miesięcy od udostępnienia;
- 4) zapewnienie dostępu przede wszystkim do danych na maksymalnym poziomie dezagregacji, chyba że w grę wchodzi ograniczenia, np. informacje prawnie chronione, w takich przypadkach na portalu powinna zostać udostępniona informacja o prowadzonym rejestrze publicznym, organie właściwym i możliwości złożenia indywidualnego wniosku o dostęp do danych z podaniem miejsca i adresu złożenia wniosku;
- 5) zapewnienie dostępu do informacji o danych publicznych udostępnionych na innych portalach dedykowanych w sytuacji, gdy nie jest możliwy bezpośredni dostęp do danych, np. Geoportal;
- 6) udostępnianie nowych danych w oparciu o przegląd danych przeprowadzony w porozumieniu z Ministrem Cyfryzacji na koniec każdego kwartału.

Terminy realizacji propozycji nowych obszarów otwierania danych zostały określone w załączniku nr 2 do Programu.

9.5. ZADANIE: PRIORYTETY WSPÓŁPRACY

1) Organizacje pozarządowe

Ministerstwo Cyfryzacji opracowało Program Współpracy Ministra Cyfryzacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁵.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze polityki zarządzania dostępem do informacji publicznej i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego oraz stosowania otwartych standardów dostępu będzie prowadzona przez wszystkich realizatorów Programu i będzie polegała na:

- a) konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi kierunków działalności i projektów aktów normatywnych,
- b) wspieraniu przedsięwzięć organizowanych przez sektor pozarządowy poprzez przyznawanie honorowych patronatów Ministra Cyfryzacji,
- c) wymianie doświadczeń, m.in. w zakresie zidentyfikowania najbardziej potrzebnych zestawów danych oraz w ich przygotowaniu do publikacji, rekomendacji najbardziej użytecznych form przygotowania i prezentacji danych,
- d) wzajemnym informowaniu o planowanych kierunkach działalności przez organy administracji rządowej i organizacje pozarządowe,
- e) organizacji wspólnych konferencji i seminariów.

2) Jednostki samorządu terytorialnego

Dane lokalne są jedną z kategorii danych, na które użytkownicy wykazują największe zapotrzebowanie. Aby w pełni wykorzystać ich potencjał, zachęca się do otwierania danych publicznych według wytycznych zawartych w niniejszym dokumencie i stosowania filarów otwartości. Jednocześnie Ministerstwo Cyfryzacji deklaruje udostępnienie portalu danepubliczne.gov.pl na potrzeby udostępniania w nim danych lokalnych.

3) Środowisko naukowe

Warto wykorzystać aktywność środowiska naukowego w procesie otwierania danych z uwagi na jego kompetencje w zakresie analizy otwierania danych, tworzenia standardów otwierania, udostępniania i przechowywania danych.

4) Współpraca międzynarodowa

W celu ułatwienia transgranicznego korzystania z danych realizatorzy Programu będą promować bieżące inicjatywy międzynarodowe i możliwości pozyskania funduszy oraz uczestniczyć w dyskusji na temat budowania europejskiej infrastruktury.

10. FINANSOWANIE

Środki na realizację Programu w latach 2016–2020 powinny zostać wygospodarowane w ramach limitów wydatków ustalonych dla danego dysponenta w ww. latach bez konieczności ich dodatkowego zwiększania. Program nie będzie stanowił podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel. Większość działań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu nie będzie generowała dodatkowych kosztów. Przygotowanie danych zgodnie

²⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 239, z późn. zm.

z wytycznymi Programu przed ich udostępnieniem pozwoli uniknąć kosztów, jakie wynikają z ich późniejszego przekształcenia w formę umożliwiającą ponowne wykorzystywanie.

Idea otwartego rządu poprzez otwarcie zasobów sektora publicznego jest realizowana w II Osi „E-administracja i otwarty rząd” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 (POPC). W celu zwiększenia dostępności i poziomu wykorzystania zasobów sektora publicznego oraz skuteczności wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych utworzono działania 2.3 POPC „Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego” i 2.4 POPC „Tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego”. Działanie 2.3 POPC zakłada cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego zarówno ze źródeł administracyjnych, jak i zasobów nauki oraz kultury. Ponadto, w pozostałych działaniach wchodzących w zakres II Osi POPC, tj. „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych” oraz „Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej”, promowane jest spełnienie wymagań dostępności WCAG 2.0 oraz wykorzystanie interfejsów programistycznych API.

Program zakłada również przeprowadzenie działań edukacyjnych, podnoszących kompetencje cyfrowe administracji w zakresie otwartości danych, które wymagają ponoszenia nakładów finansowych. Na ten cel na rok 2016 Ministerstwo Cyfryzacji zaplanowało w swoim budżecie kwotę 120 tys. zł.

Standard udostępniania danych na portalu danepubliczne.gov.pl

STANDARDY INTEROPERACYJNOŚCI I STANDARDY OTWARTOŚCI DANYCH

Podmioty realizujące zadania publiczne są zobowiązane do przestrzegania zasad wymiany informacji pomiędzy systemami teleinformatycznymi umożliwiającymi szybki i sprawny przepływ informacji oraz jej efektywne przetwarzanie. Zasady te zostały wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych¹. W rozporządzeniu określono cechy i standardy interoperacyjności, w tym formaty danych i standardy zapewniające dostęp do zasobów informacji udostępnianych za pomocą systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych. Spośród ok. 50 formatów jedynie nieliczne posiadają cechy umożliwiające wykorzystywanie ich w systemie udostępniania danych publicznych, jakim jest portal danepubliczne.gov.pl.

I. WYTYCZNE PRZYGOTOWYWANIA DANYCH

Kryteriami wyjściowymi, jakie powinny spełniać zasoby informacyjne, są filary otwartości, o których mowa w Programie.

1. Zalecenia dotyczące plików danych

Ze względu na specyfikę systemów udostępniania danych publicznych w celu ponownego wykorzystywania, zaleca się stosowanie następujących formatów plików danych (w kolejności od najbardziej preferowanych do najmniej):

- 1) dane ustrukturyzowane:
  - a) JSON, XML, GML,
  - b) CSV, SHP,
  - c) XLSX, ODS,
  - d) XLS;
- 2) dane niestrukturyzowane:
  - a) DOCX, ODT, RTF,
  - b) DOC, TXT²,
  - c) PDF (dla plików zawierających graficzne odwzorowania dokumentów),
  - d) JPG, TIF, PNG (dla plików zawierających dokumenty graficzne),
  - e) archiwa skompresowane (dla pakietów przygotowanych do pobrania jako całość).

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 113.

² Plik tekstowy ustrukturyzowany z wykorzystaniem znaków pełniących rolę separatorów, np. tabulator, średnik, kreska pionowa (*pipe*).

2. Zalecenia dotyczące organizacji i lokalizacji źródeł danych

- 1) publikowanie każdego zasobu (jednostki informacji publicznej) w odrębnym pliku;
- 2) stosowanie wersjonowania zasobów, zamiast zastępowania/nadpisywania (każdy nowy plik pod nowym adresem URL);
- 3) utrzymywanie niezmiennego adresu URL każdego zasobu (pliku);
- 4) zapewnienie trwałej dostępności każdego, już opublikowanego zasobu;
- 5) tworzenie lokalnych repozytoriów danych publicznych lub wykorzystywanie systemów scentralizowanych, np. SSDIP, w celu ochrony udostępnionych zasobów i ich URL przed zmianami organizacyjnymi podmiotów;
- 6) udostępnianie zasobów w kilku standardach jednocześnie, np. obraz dokumentu w przeszukiwalnym pliku PDF, edytowalnym pliku ODF, odrębne pliki z danymi użytymi w dokumencie, np. w standardzie CSV, lub też skompletowane w archiwum skompresowanym do pobrania.

3. Zalecenia dotyczące standaryzacji i formatów plików danych

- 1) standard zapisu liczb w systemie dziesiętnym: minus „ - ” bez spacji dla liczb ujemnych, bez grupowania, przecinek „ , ” jako separator dziesiętny;
- 2) standard zapisu daty: YYYY-MM-DD;
- 3) standard zapisu czasu: hh:mm:ss;
- 4) oprócz standardowego zapisu pliku CSV z przecinkiem jako separatorem, dopuszcza się dla zasobów utworzonych w aplikacjach lokalizowanych w Polsce: kodowanie znaków UTF-8, średnik jako separator pól, znak nowej linii (CRLF) jako separator rekordów;
- 5) dopuszcza się pliki obrazowe PDF i graficzne (JPG, PNG, TIF lub SVG) wyłącznie jako wizualizację dokumentu stanowiącego informację publiczną (nie jako plik danych);
- 6) dopuszcza się przeszukiwalny format PDF, wykorzystywany wyłącznie jako zobrazowanie informacji publicznej (nie jako plik danych);
- 7) zaleca się stosowanie plików danych w formatach: CSV, XML, GML i Shapefile.

4. Zalecenia dotyczące interfejsu programistycznego (API)

- 1) interfejs nie może zawierać limitów lub innych zabezpieczeń, które uniemożliwiałyby anonimowemu użytkownikowi pobranie w sposób automatyczny wszystkich informacji z zasobu informacyjnego;
- 2) interfejs musi zwracać informacje w postaci JSON lub XML.

5. Wymagania dotyczące jakości danych

- 1) aktualność;
- 2) kompletność;
- 3) poprawność formalna (kontrola danych, reguły poprawności);
- 4) wiarygodność;
- 5) jednorodność (te same typy danych są zapisywane w tym samym standardzie formalnym, np. data, waluta, liczby);
- 6) brak redundancji (nadmiarowości/powtórzeń);

- 7) naturalny język danych (gdy ma znaczenie);
- 8) format przeznaczony do odczytu maszynowego.

Przykłady sposobów udostępniania i uzyskiwanych stopni otwartości danych

- ★ **Udostępnienie danych w sieci Web (w dowolnym formacie) na warunkach otwartej licencji**

Przykład danych udostępnionych powszechnie w formacie PDF*

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

ZINTEGROWANY SYSTEM ROLNICZEJ INFORMACJI RYNKOWEJ

(podstawa prawna: ustawa o rolniczych badaniach rynkowych z dnia 30 marca 2001r.)

RYNEK MLEKA

Nr 17/2016
05 maja 2016r.

NOTOWANIA Z OKRESU: 25.04-01.05.2016r.

Badanie cen sprzedaży prowadzone jest na reprezentatywnej próbie. Średnie ceny liczone są jako średnie ważone.

I. CENY SPRZEDAŻY (NETTO) PRODUKTÓW MLECZARSKICH w zł/100kg.

1. Polska +UE.

Daty podane w tabelach oznaczają ostatni dzień analizowanego tygodnia (poniedziałek-niedziela).

1.1. Produkty mleczarskie płynne.

TOWAR	Zawartość tłuszczu	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		Tygodn. zmiana ceny [%]
		2016-05-01	2016-04-24	
Mleko spożywcze pasteryzowane	do 0,5%	--	--	--
	1,5-1,8%	nld	nld	-
	2%	164,02	164,17	-0,1
	3,2%	174,46	175,20	-0,4
	od 3,5%	259,42	261,09	-0,6
	Ogółem	168,81	169,23	-0,2
	do 0,5%	161,29	159,73	1,0

Objaśnienie

*Wykorzystano dane opublikowane na stronie: <http://www.minrol.gov.pl/pol/Rynki-rolne/Zintegrowany-System-Rolniczej-Informacji-Rynkowej/Biuletyny-Informacyjne/Rynek-mleka/RYNEK-MLEKA-notowania-za-okres-02.05.2016-08.05.2016-r>. Dane pobrane w dniu 28.06.2016 r.

Źródło danych dotyczy każdego przykładu powołanego dalej.

★★ Udostępnienie danych w formie ustrukturyzowanej (np. arkusz kalkulacyjny zamiast zeskanowanego obrazu tabeli)

Przykład danych udostępnionych w formie ustrukturyzowanej arkusza kalkulacyjnego

Zmiana cen wybranych produktów mleczarskich (w zł/100kg)						
w skali tygodnia, miesiąca, początku roku, roku i dwóch lat.						
Skup - marzec 2016						
Towar	Cena					
	aktualna	tydzień temu	miesiąc temu	początek roku	rok temu	2 lata temu
Mleko surowe	110,5		112,6	114,8	122,1	147,6
Mleko w proszku odtłuszczone	700,0	703,8	707,0	712,3	777,6	1226,5
Mleko w proszku pełne	807,8	852,6	879,3	967,5	1003,7	1436,6
Masło w blokach	986,5	978,1	1014,9	1217,4	1196,4	1442,1

★★★ Używanie formatów otwartych (np. CSV zamiast arkusza kalkulacyjnego)

Przykład formatu CSV zobrazowany:

– w tabeli arkusza kalkulacyjnego

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Towar	Cena aktu	Cena tydz	Cena mies	Cena z por	Cena rok t	Cena 2 lata temu	
2	Mleko surowe	110,5		112,6	114,8	122,1	147,6	
3	Mleko w proszku odtłusz	700	703,8	707	712,3	777,6	1226,5	
4	Mleko w proszku pełne	807,8	852,6	879,3	967,5	1003,7	1436,6	
5	Masło w blokach	986,5	978,1	1014,9	1217,4	1196,4	1442,1	
6	Masło konfekcjonowane	1171	1194	1229,5	1352,4	1374,6	1597,9	
7	Ser Edamski	956,6	968,4	1007,3	1080,5	1106,4	1518	
8	Ser Gouda	939,3	963,3	1001,3	1055,3	1111,7	1462	
9								
10								

– jako plik tekstowy

Towar;Cena aktualna;Cena tydzień temu;Cena miesiąc temu;Cena z początku roku;Cena
Mleko surowe;110,5;;112,6;114,8;122,1;147,6
Mleko w proszku odtłuszczone;700,0;703,8;707,0;712,3;777,6;1226,5
Mleko w proszku pełne;807,8;852,6;879,3;967,5;1003,7;1436,6
Masło w blokach;986,5;978,1;1014,9;1217,4;1196,4;1442,1
Masło konfekcjonowane;1171,0;1194,0;1229,5;1352,4;1374,6;1597,9
Ser Edamski;956,6;968,4;1007,3;1080,5;1106,4;1518,0
Ser Gouda;939,3;963,3;1001,3;1055,3;1111,7;1462,0

II. PROCEDURY PUBLIKACJI ZASOBÓW W REPOZYTORIUM

1. Etap wyboru zasobu informacyjnego

- 1) analiza posiadanych praw do zasobu umożliwiających jego udostępnienie do ponownego wykorzystywania i analiza jego dostępności (zasób w dyspozycji podmiotu);
- 2) zamawianie danych u dostawców (wykonawców zamówień na opracowania, ekspertyzy, analizy, ankiety, itp.) na otwartych licencjach (o ile w ogóle są konieczne) i w formatach umożliwiających powtórne wykorzystywanie (o odpowiednio wysokim stopniu otwartości);
- 3) możliwość udostępniania w ramach domeny publicznej;
- 4) ocena merytoryczna potencjału do powtórnego wykorzystywania (identyfikacja popytu na dane).

2. Etap analizy formatu danych i dostosowania do zasad otwartości i jakości

- 1) ocena dostępnych formatów danych;
- 2) ocena możliwości modyfikacji zasobów do formatu o wyższym stopniu otwartości, np. poprzez strukturyzowanie danych;
- 3) podział złożonych zasobów na zasoby o prostej strukturze, np. podział skoroszytów na pojedyncze arkusze;
- 4) posiadanie możliwości technicznych i organizacyjnych do niezbędnej przebudowy struktury i modyfikacji zawartości plików (np. usuwanie zakłóceń/agregacji struktury arkusza, usuwanie formuł oraz odniesień do danych poza źródłem, łączenie treści podzielonych między polami, itp.) oraz poprawy jakości danych (czyszczenie) w celu zwiększenia użyteczności zasobów przeznaczonych do udostępniania.

3. Etap publikowania danych (formaty, miejsce publikacji, opis i metadane)

- 1) opracowanie/przygotowanie danych w możliwie najwyższym stopniu otwartości (postulatywnie: w formacie CSV – metoda najprostsza, dobry poziom ustrukturyzowania danych, ograniczone wykorzystanie; lub np. w formacie XML – metoda zwykle trudniejsza do stosowania, lecz właściwa, gdy dane uzyskują tą drogą lepsze cechy użytkowe);

- 2) wybór lokalizacji źródła danych przeznaczonych do udostępniania:
  - a) lokalny system teleinformatyczny, w tym lokalne repozytorium – opcja obarczona ryzykiem utraty dostępu do danych wskutek zmian organizacyjnych podmiotu,
  - b) repozytorium centralne – opcja o wysokim stopniu pewności dostępu i bezpieczeństwa danych;
- 3) sporządzenie opisu zasobu, precyzyjnie charakteryzującego zawartość oraz istotne cechy wyróżniające i wartości brzegowe (np. data/okres, obszar, sektor gospodarczy, itp.);
- 4) dobór słów kluczowych (postulowane rozwiązanie: wybór ze słownika).

4. Etap nadzoru nad aktualizacją zasobu, trwałości i dostępności danych

Opracowanie wewnętrznych zasad i procedur udostępniania danych, w szczególności określenie:

- 1) źródeł danych;
- 2) tymczasowej i docelowej alokacji zasobów;
- 3) zasad opracowania zasobów, formatów plików danych, sposobu sporządzania opisów i stosowania słów kluczowych;
- 4) osób upoważnionych do przetwarzania i publikowania zasobów oraz pełniących nadzór nad aktualnością danych;
- 5) osób odpowiedzialnych za udostępnianie;
- 6) procedury obiegu dokumentów i danych.

5. Etap oceny wykorzystania i informacja zwrotna od użytkowników, analiza efektów udostępnienia danych

- 1) publikowanie:
  - a) liczby odsłon,
  - b) liczby użytkowników obserwujących zasób,
  - c) liczby pobrań,
  - d) liczby abonentów zasobu,
  - e) opinii nt. zasobów;
- 2) tworzenie rankingów:
  - a) otwartości danych,
  - b) popularności zasobów,
  - c) jakości danych,
  - d) największej liczby zastosowań w ramach ponownego wykorzystywania.

III. PRZYGOTOWANIE ARKUSZA USTRUKTURYZOWANYCH DANYCH W FORMACIE XLS LUB XLSX

1. Arkusz musi posiadać jeden wiersz nagłówka, który zawiera opisy wszystkich kolumn z danymi.
Niedopuszczalne jest:

- 1) scalanie komórek zarówno w ramach wiersza, jak i kolumny – zaburza to strukturę arkusza danych;
  - 2) umieszczanie treści dotyczących jednego rekordu w kilku wierszach, np. kolejnych danych adresu (adresat, ulica, miejscowość, itp.);
  - 3) wprowadzanie dodatkowych tytułów, opisów, przypisów i komentarzy poza obszarem danych tabeli;
  - 4) używanie formuł agregujących dane, np. funkcji SUMA, lub funkcji filtrowania danych;
  - 5) używanie formuł pobierających dane spoza źródła danych, które będą niedostępne po przeniesieniu arkusza na inną platformę.
2. Każda kolumna tabeli, poza wierszem nagłówka, musi zawierać dane jednego rodzaju, tzn. liczbę, tekst lub ciąg cyfrowo-tekstowy o określonej strukturze i znaczeniu, np. numer telefonu, kod pocztowy.
  3. Każda kolumna tabeli powinna zawierać dane dotyczące pojedynczej wielkości (elementarnej), np. numer kodu, a nie numer kodu i miejscowość; ułatwia to sortowanie i łączenie danych z wielu tabel.
  4. Zapis w każdym polu w kolumnie musi być zgodny z założonym formatem i modelem – maską, właściwą dla danego typu zawartości.
  5. Nie należy stosować formatowania tekstu i niektórych znaków interpunkcyjnych właściwych dla formatowania zaawansowanego, które w pewnych kontekstach mogą imitować operatory arytmetyczne lub zmieniać wartość liczby, np. łącznik (dywiz) może prowadzić do utraty danych, generując w arkuszu wynikowym błąd formuły lub zmieniać wartość liczby na ujemną.
  6. Jeżeli nie można powyższych warunków spełnić ze względu na złożoność danych zawartych w tabeli, należy tabelę podzielić w sposób, który umożliwi ich spełnienie.
  7. Zaleca się opracowywanie danych w postaci pojedynczych arkuszy, a nie tzw. skoroszytów.

IV. STANDARD METADANYCH

Zestaw elementów metadanych zasobów udostępnionych na portalu danepubliczne.gov.pl określony został w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej³. Część metadanych jest wpisywanych do systemu automatycznie w momencie dodawania zasobu, są to: identyfikator zasobu, urząd obsługujący dostawcę, data udostępnienia, data aktualizacji, format pliku oraz określany jest stopień otwartości zasobu.

Na dostawcy spoczywa obowiązek opisanie zasobu zestawem metadanych obejmujących:

- 1) informacje niestandardowe (dowolnie określane przez dostawcę):
  - nazwę zasobu z elementami charakterystycznymi, opis zawartości, słowa kluczowe określające zawartość, typ zasobu;
- 2) informacje standardowe (wybierane z określonych w systemie list):
  - URL zasobu, częstotliwość aktualizacji, kategorię, sposób prezentacji oraz warunki ponownego wykorzystywania, jeżeli są inne niż: bez ograniczeń i bezpłatnie.

---

³ Dz. U. poz. 361.

Szczególną rolę odgrywa właściwie dobrany i bezbłędny zestaw metadanych określanych przez dostawcę, gdyż są to informacje najczęściej wykorzystywane do precyzyjnego wyszukiwania zasobów.

Harmonogram otwierania wybranych danych i ich udostępnienia w portalu danepubliczne.gov.pl

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
Dane przestrzenne	Główny Urząd Geodezji i Kartografii	Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju	SHAPEFILE, GML	brak	udostępnić w portalu	z dniem ustanowienia Programu
		Baza danych obiektów ogólnogeograficznych	GML	brak	udostępnić w portalu	
		Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych	SHAPEFILE, GML, XLS	brak	udostępnić w portalu	
		Numeryczny model terenu o interwale siatki co najmniej 100 m z podziałem na obszary województw	TXT	brak	udostępnić w portalu	
		Publikacje GUGiK dotyczące nazewnictwa geograficznego	PDF	brak	udostępnić w portalu	
		Dane o Geoportalu	nie dotyczy	brak	udostępnić w portalu informacje o Geoportalu i link	
Dane statystyczne	Główny Urząd Statystyczny	Dane z TERYT	SHAPEFILE lub GML	brak	udostępnić w portalu	do 12 grudnia 2016 r.
	Ministerstwo Sprawiedliwości	Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości	PDF, XLS	brak	udostępnić w portalu format CSV	do 31 grudnia 2016 r.
	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Statystyki bazy System Informacji Oświatowej	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Statystyki dotyczące organizatorów turystyki i pośredników turystycznych	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
		Statystyki dotyczące nadanych uprawnień przewodników górskich	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
	Ministerstwo Cyfryzacji	Dane do statystyk z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPIK)	PDF	brak	udostępnić w portalu format CSV	do 30 września 2016 r.
		Dane do statystyk z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)	PDF	brak	udostępnić w portalu format CSV	do 30 września 2016 r.
	Państwowa Straż Pożarna	Statystyki zdarzeń, których zakres określają tabele stałe modułu Zestawienia-ST Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej (SWD PSP)	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
	Komenda Główna Policji	Dane statystyczne dotyczące liczby przestępstw	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
	Straż Graniczna	Statystyki Straży Granicznej	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Dane zbioru centralnego SI POMOST	nie dotyczy	brak	udostępnić w portalu informacje o SI POMOST	do 30 września 2016 r.
	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Dane liczbowe dotyczące kontroli wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
Dane o środowisku	Ministerstwo Środowiska	Wykaz fundacji, dla których Minister Środowiska został wpisany w Krajowym Rejestrze Sądowym jako organ nadzoru	PDF, DOC	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 31 grudnia 2016 r.
		Wykaz prowadzących instalacje, którym zawieszono wydanie uprawnień do emisji na 2016 rok w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS				
		Wykaz instalacji objętych Krajowymi Środkami Wykonawczymi wraz z liczbą uprawnień do emisji na lata 2013–2020				
		Rejestr przedsiębiorstw i operatorów (halony, substancje kontrolowane)				
	Rejestry GMO					
	Państwowy Instytut Geologiczny	Centralna Baza Danych Geologicznych PIG (CBDG/PIG)	WMS, SHP i HTML	brak	udostępnić w portalu informacje o systemie	do 31 grudnia 2016 r.
		Rejestr Obszarów Górniczych ROG (ROG/PIG)	WMS, SHP i HTML	brak		
System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS (MIDAS/PIG)		WMS, SHP i HTML	brak			
Centralny Bank Danych Hydrogeologicznych HYDRO (CBDH/PIG) i Sieć SOH (SOH/PIG)		SHP, PDF	brak	do 31 grudnia 2016 r.		
Mapy Geologiczne Polski (MGP/PIG)		PDF, TIF	brak			
System INFOGEOSKARB (IGS/PIG)		HTML	brak			

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy	Dane meteorologiczne	brak dostępu przez internet	brak	udostępnić wybrane dane w portalu format CSV	do 31 lipca 2017 r.
		Dane hydrologiczne	brak dostępu przez internet	brak		
		Centralna Baza Danych Historycznych IMGW-PIB	brak dostępu przez internet	brak		
	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody	HTML	brak	format XLS	do 31 grudnia 2016 r.
		Rejestr organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS)	HTML	brak	udostępnić w portalu informacje o emas.gdos.gov.pl oraz link	
		Internetowa przeglądarka mapowa informacji o środowisku i jego ochronie	HTML	brak	udostępnić w portalu informacje o przeglądarce	
Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	Typowe lata meteorologiczne i statystyczne dane klimatyczne dla obszaru Polski do obliczeń energetycznych budynków	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.	
Dane dot. zdrowia publicznego	Główny Inspektorat Sanitarny	Wykaz punktów, w których można wykonać szczepienia przed wyjazdem za granicę	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Ostrzeżenia publiczne dot. żywności	PDF			
		Wyznaczone miejsca wprowadzenia (DPE – <i>Designated Points of Entry</i>)	DOC			
		Wyznaczone miejsca przywozu (DPI – <i>Designated Points of Import</i>)	DOC			
		Miejsca pierwszego wprowadzenia zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 284/2011 ¹	DOC			

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 284/2011 z dnia 22 marca 2011 r. ustanawiające specjalne warunki i szczegółowe procedury dotyczące przywozu przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych i melaminowych pochodzących lub wysłanych z Chińskiej Republiki Ludowej i Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong (Dz. Urz. UE L 77 z 23.03.2011, str. 25).

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
		Wykaz wód uznanych jako naturalne wody mineralne	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Dane dotyczące stanu sanitarnego jakości wody przeznaczonej do spożycia				
		Dane dotyczące stanu sanitarnego kąpielisk				
		Dane dotyczące stanu sanitarnego pływalni				
		Rejestr żywności prozdrowotnej	XLS			
Dane dotyczące rolnictwa	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Informacje o obrocie materiałem siewnym (przekazywane przez przedsiębiorców)	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Wykaz plantacji nasiennych zgłoszonych do oceny polowej w danym roku				
		Wykaz plantacji nasiennych zakwalifikowanych w danym roku				
		Wyniki oceny laboratoryjnej materiału siewnego				
		Liczba zakwalifikowanych drzewek owocowych, krzewów jagodowych, sadzonek malin i truskawek w danym roku				
		Rejestr podmiotów upoważnionych do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin				
		Wykaz upoważnionych podmiotów do wykonywania działalności w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin				
		Wykaz upoważnionych, przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa do wykonywania działalności w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin				

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
	Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	Zafałszowane artykuły rolno-spożywcze	nie dotyczy	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 31 grudnia 2016 r.
Biznes i gospodarka	Ministerstwo Rozwoju	Statystyki Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
		Dane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej	nie dotyczy	brak	udostępnić w portalu przez API	
		Wykaz przedsiębiorców posiadających zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu	PDF	tak	format CSV	
		Rejestr przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
		Baza azbestowa	XLS	tak	format CSV	do 30 września 2016 r.
	Ministerstwo Finansów	Część tabelaryczna sprawozdań z wykonania budżetu państwa	PDF	brak	format XLS	do 31 grudnia 2016 r.
		Sprawozdania budżetowe jednostek samorządu terytorialnego	XLS	brak	format CSV	
	Ministerstwo Skarbu Państwa	Dane z ewidencji majątku Skarbu Państwa	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Baza Profile spółek	HTML	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Wykaz podmiotów sprywatyzowanych i portfel spółek z udziałami Skarbu Państwa	HTML	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.
		Dane do sprawozdania ze stanu mienia, przychodów z prywatyzacji	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 30 września 2016 r.

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Dane jednostkowe z kontroli stacji paliw	XLS	brak	format CSV	do 31 grudnia 2016 r.
	Ministerstwo Sprawiedliwości	Krajowy Rejestr Sądowy	HTML	brak	udostępnić w portalu informację o KRS	do 30 września 2016 r.
	Ministerstwo Cyfryzacji	System Informacyjny o Infrastrukturze Szerokopasmowej (SIIS)	nie dotyczy	brak	udostępnić w portalu API	do 30 września 2016 r.
Dane o transporcie	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Dane dotyczące Miejsc Obsługi Podróżnych	dane niedostępne	brak	udostępnić w portalu format XLS, CSV lub API	do 30 września 2016 r.
		Dane o ograniczeniach na przejściach granicznych				
		Lokalizacja kamer monitorujących				
		Stan budowy dróg				
		Numery telefoniczne Punktów Informacji Drogowej				
		Utrudnienia na drogach				
	Urząd Transportu Kolejowego	Przewozy pasażerskie – statystyka miesięczna, kwartalna, roczna	XLS	tak (częściowo)	format CSV	do 30 września 2016 r.
		Przewozy towarowe – statystyka miesięczna, kwartalna, roczna				
		Punktualność przewozów				

Kategoria	Dysponent	Nazwa zasobu	Format obecny	Portal danepubliczne.gov.pl	Zmiana	Termin
Kultura	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Rejestr instytucji kultury, dla których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	DOC i PDF	brak	udostępnić w portalu format CSV	do 30 września 2016 r.
		Wykaz muzeów	XLS	brak	udostępnić w portalu format CSV	
		Zestawienie danych statystycznych z rejestru zabytków (zabytek nieruchomy, zabytek ruchomy, zabytek archeologiczny) na możliwie najniższym poziomie agregacji	XLS	brak	udostępnić w portalu format CSV	do 30 września 2016 r.
		Wykaz zabytków nieruchomych i archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków	PDF	brak	udostępnić w portalu format XLS	do 28 lutego 2017 r.